

27.2.2009

91/040/2008

AMMATILLISEN TUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISHANKKEEN KÄYNNISTÄMINEN JA OHJAUSRYHMÄN ASETTAMINEN

1. Lähtökohtia

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2007 - 2012 mukaan vastaaminen kohtaanto-ongelmaan ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen ovat keskeisiä koulutuspoliittisia haasteita suunnitelmakaudella. Muutokset työmarkkinoilla eivät koske ainoastaan eri ammattien määrällisiä osuuksia ammatti- ja toimialarakenteessa. Myös toimenkuvat ammattien sisällä ja ammattien tehtäväsäällöt muuttuvat. Osaamisen laaja-alaisuudella ja siirrettävyydellä tulee olemaan erityinen merkitys. Ammatillisesti suuntautuneen peruskoulutuksen tulee perusammattitaidon lisäksi tarjota opiskelijalle niin laaja osaaminen, että se mahdollistaa työskentelyn vaihtelevissa työtehtävissä, on siirrettävissä työpaikasta toiseen ja tarjoaa pohjan opiskelulle myöhemmällä iällä. Vastaavasti aikuiskoulutuksen tulee joustavasti tarjota opiskelumahdollisuuksia työelämässä olevien osaamistason nostoon sekä muutostilanteisiin toimenkuvan muuttuessa ja mahdollisuuksia alan ja ammatin vaihtoon.

Kehittämissuunnitelman mukaan näihin tavoitteisiin pääsemistä edistetään muun muassa kehittämällä toisen asteen ammatillista tutkintojärjestelmää. Toisen asteen ammatillista tutkintorakennetta kehitetään siten, että tutkintojen avulla tuetaan joustavasti ja tehokkaasti työmarkkinoille siirtymisen ja ammatissa toimimisen edellyttämän ammattitaidon saavuttamista sekä edistetään työikäisen aikuisväestön ammattitaidon uusintamista, ammatissa kehittymistä ja ammatinvaihtoa. Ammatillista tutkintojärjestelmää kehitetään kokonaisuutena työelämän ja yksilöiden osaamistarpeiden näkökulmasta siten, että ammatilliset perustutkinnot perustuvat osaamisen ja työelämän toimintakokonaisuuksiin. Ammatillisten perustutkintojen työelämävastaavuutta vahvistetaan kehittämällä niitä siten, että ne tuottavat työelämän edellyttämän alakohtaisen ammattipätevyyden sekä laaja-alaisia ammatillisia valmiuksia ja jatko-opiskeluvalmiuksia. Tutkintojärjestelmän joustavuutta lisätään monipuolistamalla mahdollisuuksia valita ammatillisiin perustutkintoihin osia muista ammatillisista tutkinnoista. Ammatillisten tutkintojen perusteita kehitettäessä tarkastellaan kaikkia tietyn koulutus- / ammattialan tutkintoja kokonaisuutena, jotta ne vastaavat alakohtaisiin osaamistarpeisiin tehokkaasti ja johdonmukaisesti.

Hallitus on ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen lähtökohtia ja toimeenpanon linjauksia koskevassa iltakoulupäätöksessään 23.4.2008 täydentänyt ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämisen lähtökohtia. Päätöksen mukaan ammatillisen aikuiskoulutuksen näyttötutkintojärjestelmää kehitetään Koulutuksen arviointineuvoston toteuttaman arvioinnin (Aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus, Koulutuksen arviointineuvoston julkaisuja 26) suositusten sekä asemointityöryhmän (Ammatillisten tutkintojen kehittämisperiaatteet ja asema koulutusjärjestelmässä, Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:1) linjausten pohjalta siten, että tutkintojen suorittamisastetta nostetaan ja tutkintojen tuottamaa jatko-opintokelpoisuutta selkeytetään. Tutkintotoimikuntien työtä kehitetään ja niiden toimintaedellytyksiä vahvistetaan siten, että ne vastaavat laajentuvan näyttötutkintojärjestelmän edellytyksiä. Näyttötutkintojärjestelmän

OPETUSMINISTERIÖ

MERITULLINKATU 10, HELSINKI

PL 29

00023 VALTIONEUVOSTO

PUH. (09) 160 04

FAX (09) 135 9335

edu.sivusto@minedu.fi

Undervisningsministeriet

Sjötullsgatan 10, Helsingfors

PB 29

00023 Statsrådet

Tel. (09) 160 04

Fax (09) 135 9335

Järn eftermiddag@minedu.fi

MINISTRY OF EDUCATION

MERITULLINKATU 10, HELSINKI

P.O. BOX 29

FIN-00023 GOVERNMENT

FINLAND

TEL. +358 9 160 04

FAX +358 9 135 9335

gjuen.sivusto@minedu.fi

Ministère de l'Éducation

Meritullinkatu 10, Helsinki

B.P. 29

FIN-00023 Gouvernement

Finlande

Tel. +358 9 160 04

Fax +358 9 135 9335

pu.sivusto@minedu.fi

www.minedu.fi

rahoitusta uudistetaan siten, että se kannustaa kysyntälähtöiseen toimintatapaan ja edistää tutkintojen ja tutkinnon osien suorittamista. Lisäksi päätöksessä todetaan, että ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen eri muodot kytketään erikseen valmistettavaan tutkintojen viitekehykseen.

2. Hankkeen tehtävät

Edellä esitetyn perusteella opetusministeriö on käynnistänyt ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen. Sen tehtävänä on

- 1) selvittää alakohtaisesti tarpeet lisätä ammatillisen tutkintojärjestelmän joustavuutta lisäämällä tutkinnoissa valittavissa olevien osien määrää yhdistämällä tutkintoja laajemmiksi ammattialakohtaisiksi tai ammattialarajat rajat ylittäviksi tutkinnoiksi tai lisäämällä muutoin tutkinnon suorittajien mahdollisuuksia valita tutkintoonsa osia muista saman tai toisen tutkintotyypin tutkinnoista;
- 2) edelliseen yhdistyksen arvioida alakohtaisesti, muodostavatko alan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ja tutkintojen perusteissa määritellyt ammattitaitovaatimukset ja osaamistasot alan nykytarpeita vastaavan kokonaisuuden, ja jos eivät, niin miten niitä pitäisi muuttaa;
- 3) tehdä ehdotukset tutkintotoimikuntajärjestelmän kehittämistarpeista ja ehdotusten edellyttämistä resursseista; sekä
- 4) tehdä ehdotukset tutkintosuoritusten arvioijien rekrytoinnin ja arviointiosaamisen kehittämistarpeista ja ehdotusten edellyttämistä resursseista.

Hankkeen toteutuksessa tulee ottaa huomioon ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksen ja kansallisen tutkintojen viitekehyksen valmistelun eteneminen.

3. Hankkeen organisointi

Hanketta ohjaa opetusministeriön asettama ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen ohjausryhmä. Hankkeen toiminnallisesta toteuttamisesta vastaa Opetushallitus ohjausryhmän linjausten mukaisesti. Ohjausryhmän puheenjohtajaksi opetusministeriö on kutsunut opetusneuvos Seija Raskun ja varapuheenjohtajaksi hallitusneuvos Merja Leinosen opetusministeriöstä. Työryhmän muiksi jäseniksi on kutsuttu opetusneuvos Jorma Ahola ja hallitusneuvos Tarja Lehtinen opetusministeriöstä, kehitysjohtaja Heikki Ravantti työ- ja elinkeinoministeriöstä, johtaja Sirkka-Liisa Kärki ja yksikön päällikkö, opetusneuvos Seppo Hyppönen Opetushallituksesta, koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija Jari-Pekka Jyrkänne Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestö SAK:sta, koulutuspolitiittinen asiantuntija Petri Lempinen Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:sta, asiantuntija Mirja Hannula Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:sta ja työmarkkina-asiamies Riikka-Maria Yli-Suomu Kunnallisesta työmarkkinailaitoksesta. Hankkeen toiminnallisesta toteuttamisesta vastaava Opetushallitus nimeää ohjausryhmälle sihteerin myöhemmin. Ohjausryhmän tulee työnsä aikana kuulla säännöllisesti muita työelämän järjestöjä.

Opetusministeriö on varautunut erikseen sovittavalla tavalla rahoittamaan ohjausryhmän tilaamia selvityksiä momentilta 29.20.21 *Ammatillisen koulutuksen kehittäminen* ja momentilta 29.30.21 *Aikuiskoulutuksen kehittäminen*. Hankkeen ohjausryhmän kustannukset maksetaan samoilta momenteilta.

Hankkeen tulee ajoittaa selvitysten tilaaminen ja tekeminen niin, että ohjausryhmä voi tehdä valtion vuoden 2010 talousarvioon vaikuttavat ehdotukset 6.4.2009 mennessä. Muiden kuin valtion vuoden 2010 talousarvioon vaikuttavien selvitysten ja hankkeen loppuraportin tulee olla valmis 28.2.2010 mennessä.

Opetusministeri

Henna Virkkunen

Johtaja

Marita Savola

TIEDOKSI:

Ohjausryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsenet
OPM/KTPO:n johtoryhmä
OPM/laskentatoimi
Työ- ja elinkeinoministeriö
Opetushallitus
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Kunnallinen työmarkkinalaitos
Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
Akava
Suomen Yrittäjät
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK